

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/43/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413202460
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6413202460.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci starostlivosti o maloletého T. S., nar. XX. XX. XXXX, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, dieťa rodičov K. N., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. P. č. XX/X, H. a T. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX/X, U. R. H., o návrhu matky na zníženie vyživovacej povinnosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 18. 03. 2013 č.k. 4P/21/2013-11 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok okresného súdu a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh matky, ktorým sa domáhala zníženia svojej vyživovacej povinnosti voči maloletému T. S. nar. X.XX.XXXX, zo sumy 90,- Eur mesačne na sumu 50,- Eur mesačne. Rozhodnutie založil na zistení, že na strane otca sa príjem, ani zamestnávateľ nezmenil, na strane matky sa zmenil príjem na základe dohody o pracovnej činnosti, keď sa presťahovala do H. a od mesiaca január 2013 jej tento príjem odpadol. Ostala jej dávka v hmotnej núdzi, ktorá v čase rozhodovania v súčasnom období je vyššia, ako bola v čase posledného rozhodovania. Zníženie príjmu matky je spôsobené tým, že dohodou rozviazala pracovný pomer a presťahovala sa. Z tohto dôvodu súd neprihliadol na skutočnosť, že matka presťahovaním sa stratila časť príjmu, pretože dospel k názoru, že sa dobrovoľne vzdala svojho zárobku. Na druhej strane potreby maloletého dieťaťa vzrástli tým, že nastúpil do N. ročníka strednej školy.

Proti rozsudku okresného súdu podala matka maloletého v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Podľa dôvodov odvolania s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p. má navrhovateľka za to, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a to najmä z dôvodu, že súd nesprávne vykladal zmeny pomerov na strane matky. Uviedla, že zmeny na strane matky boli nevyhnutné aj vzhľadom na fakt, že spoločnosť, pre ktorú vykonávala práce na základe dohody o vykonaní práce, s ňou neuzatvorila akúkoľvek zmluvu zakladajúcu pracovný vzťah a ani uzatvoriť nechcela. Nevzdala sa teda svojho zárobku dobrovoľne, ako to odôvodňuje súd.

Ďalej sa matka domnieva, že v zmysle § 205 ods. 2 písm. d/ a e/ O.s.p. súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Poukazuje na Zákon o rodine v zmysle ktorého sa vychádza zo zásady rovnakej životnej úrovne detí a rodičov. Pokiaľ je teda životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť aj nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Matka v čase od januára 2013 sa nachádza nie svojim pričinením v zložitej finančnej situácii a jej životná úroveň je v súčasnosti na nízkej úrovni. Nemá priaznivé majetkové resp. finančné pomery, bytové pomery a preto nemá objektívnu možnosť zabezpečovať priaznivú životnú úroveň maloletému T.. Vytýka prvostupňovému súdu, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nepravým skutkovým zisteniam, keď nezisťoval dôvody presťahovania sa navrhovateľky do H. a stratu jej zamestnania.

Neskúmal situáciu na strane matky a dostatočne sa nevyporiadal s okolnosťami konkrétneho prípadu. Samotnú skutočnosť, že sa matka maloletého presťahovala, nemožno podradiť pod zásadu skúmania majetkových pomerov povinného podľa ich potenciality. Tvrdí, že vzhľadom na objektívne okolnosti na jej strane robí všetko preto, aby reálny príjem mala a aspoň sčasti hradila svoju vyživovaciu povinnosť. Výhodnejšej práce, alebo príjmu sa v mieste nového pobytu nevzdala a prácu si hľadá. Jej príjem nedosahuje ani 120,99 Eur mesačne a nie je možné z tohto hradiť vyživovaciu povinnosť 90,- Eur a iné výdavky. Navrhovateľke nie je zrejmé, na základe akých skutočností dospel súd k záverom uvedeným v rozsudku, keď úplne opomenul akceptovanie základných zásad pri určovaní výživného na maloleté dieťa s tým, že vôbec nezohľadnil majetkovú a sociálnu situáciu navrhovateľky. Žiada, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu tak, že zníži výživné zo sumy 90,- Eur na 50,- Eur mesačne, prípadne aby odvolací súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu otec maloletého uviedol, že s odvolaním matky nesúhlasí, rozhodnutie považuje za správne, nakoľko v ňom boli zohľadnené zvýšené výdavky na dieťa. Súd pritom poukázal aj na tú skutočnosť, že od posledného rozhodovania o výživnom uplynulo len 8 mesiacov a matka s výškou výživného súhlasila. Poukázal tiež na to, že matka sa so synom vôbec nestretáva a okrem výživného mu ničím neprispieva, syn u nej netrávi víkendy, ani prázdniny. Naopak dcéra D. (ktorá je zverená matke) otca navštevuje, trávi u neho víkendy, otec jej kupuje oblečenie, darčeky a pod. Matka pritom žije s priateľom, s ktorým vedie spoločnú domácnosť a ktorý je tiež povinný prispievať na jej výživu a podieľať sa na výdavkoch spoločnej domácnosti. Sumou 11 000,- Eur, ktorú jej poslal v rámci vyporiadania BSM, pomohla finančne svojmu priateľovi pri rozbehnutí podnikania, takže jej finančná situácia nie je taká kritická, ako uvádza. Navrhuje potvrdiť rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Krajský súd preskúmal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. Napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že matka maloletého podala dňa 26. 02. 2013 návrh na zníženie výživného na maloletého syna s odôvodnením, že sa zmenili okolnosti. Zmenila svoje prechodné bydlisko. Presťahovala sa na svoju trvalú adresu do H. a zmenila sa aj jej finančná situácia. Prišla o prácu, v ktorej pracovala na dohodu v U. pre spoločnosť X. R.. V súčasnej dobe je nezamestnaná, vedená je na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny v H., ako uchádzačka o zamestnanie a poberá dávku v hmotnej núdzi. Jej mesačný príjem je dávka 86,- Eur a výživné na dcéru D. nar. XX. XX. XXXX je 50,- Eur mesačne. Iný príjem nemá. Na syna T. prispieva mesačne sumou 90,- Eur. Nachádza sa v takej situácii, že uvedenou sumou nedokáže maloletému prispievať, pretože jej na živobytie neostáva. Navrhuje, aby vyživovacia povinnosť bola znížená zo sumy 90,- Eur na 50,- Eur. Z priloženého rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny N. zo dňa 01. 02. 2013 je zistené, že sa zvyšuje preddavkovo poskytovaná dávka a príspevky na sumu 86,30 Eur mesačne od 01. 01. 2013. Z potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi za rok 2012 bolo zistené, že dávky jej boli poskytnuté za mesiac apríl 79,70 Eur, za mesiac máj, jún, júl po 124,70 Eur, za mesiac august a september 175,50 Eur, za október 155,46 Eur, za november 127,20 Eur, za december 38,- Eur. Z rok 2013 za mesiace január a február jej bola poskytnutá dávka vo výške 86,30 Eur.

Okresný súd prejednal vec na pojednávaní dňa 18. 03. 2013, tohto sa zúčastnila osobne matka aj otec maloletého. Matka uviedla, že v čase, keď sa rozhodovalo o vyživovacej povinnosti, bola v tom, že dcéra pôjde k nej a syn k otcovi a nebudú si navzájom platiť výživné, keď potreby oboch detí sú rovnaké. V tom čase bola zamestnaná a pracovala v D. na dohodu ako N.. Odsťahovala sa v januári 2013, takže prišla o zamestnanie. Odsťahovala sa z dôvodu, že dostali ponuku od priateľových rodičov, aby sa nasťahovali k nim, čo využili. Mala zdravotné problémy a nemohla sa zamestnať. Pracovný pomer v U. skončila dohodou z dôvodu sťahovania. V súčasnom období poberala len dávku v hmotnej núdzi a v čase rozhodovania táto bola zvýšená na 120,- Eur.

Otec vypovedal, že so znížením výživného nesúhlasí, pretože výdavky na syna sú veľké, má XX rokov a je študentom strednej školy. Poukázal na svoje príjmy a výdavky, keď jeho zárobok predstavoval 480,- Eur mesačne.

Potom, čo účastníci nenavrhl ďalšie dokazovanie, súd vyhlásil rozsudok, ktorý je predmetom preskúmania odvolacieho súdu.

Podľa § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti, alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Odvolací súd v danom prípade zistil, že manželstvo rodičov maloletého T. a maloletej D. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 27. 04. 2011 sp. zn. 4C/101/2011, právoplatnosť nastala dňom 06. 05. 2011. Deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec bol zviazaný prispievať na výživu maloletého T. sumou 70,- Eur mesačne a maloletej D. 50,- Eur mesačne. Na návrh otca došlo k zmene výchovného prostredia maloletého, keď rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4P/91/2012-10 zo dňa 23. 07.2012, právoplatné 14. 08. 2012 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca. Matke bola uložená povinnosť platiť na maloletého výživným vo výške 90,- Eur mesačne. Z uvedeného je teda zrejmé, že maloletý T. narodený XXXX je zverený do osobnej starostlivosti otca, matke je uložená vyživovacia povinnosť vo výške 90,- Eur mesačne. Maloletá D. narodená v roku XXXX je zverená do osobnej starostlivosti matky, otec prispieva výživným 50,- Eur mesačne. Z obsahu spisu je ďalej zistené, že otec v čase rozhodovania o zmene výchovného prostredia maloletého dosahoval príjem vo výške 480,- Eur mesačne, teda rovnako ako v súčasnosti. Matka maloletého pri predchádzajúcom rozhodovaní uviedla, že jej bola priznaná dávka v hmotnej núdzi 79,70 Eur od 01. 04. 2012, nepodarilo sa jej nájsť prácu na plný úväzok, pracovala na základe dohody s príjmom v mesiaci apríl 84,- Eur a máji 136,50 Eur, v júni 48,30 Eur. Sama uviedla, že by bola schopná platiť 90,- Eur mesačne. Súd rozhodol tak, že matke uložil povinnosť platiť na maloletého výživným vo výške 90,- Eur mesačne.

Z uvedeného teda vyplýva, že otec maloletého, ktorý má príjem 480,- Eur mesačne prispieva matke výživným na maloletú dcéru vo výške 50,- Eur mesačne a matka maloletého, ktorá je v súčasnosti nezamestnaná a poberá len dávku v hmotnej núdzi vo výške rozhodovania prvostupňového súdu 120,- Eur mesačne, má povinnosť určenú súdom prispievať na výživu maloletého sumou 90,- Eur mesačne.

Súd odôvodnil zamietnutie návrhu na zníženie výživného tým, že matka sa presťahovala a vzdala sa časti príjmu, teda, že na túto skutočnosť neprihliadol.

Podľa názoru odvolacieho súdu uvedené rozhodnutie je vydané bez náležite zisteného skutkového stavu, pretože odôvodnenie vyššie uvedeným spôsobom je nedostatočné a použitie citovaného zákonného ustanovenia sa javí byť, akoby „vytrhnuté z konceptu“. Aj keď je nepochybné, že matka skončila pracovný pomer z dôvodu, že sa presťahovala do iného mesta, sama táto skutočnosť nemôže byť hodnotená bez ďalšieho ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania a zárobku bez dôležitého dôvodu. V odôvodnení rozhodnutia úplne absentuje posúdenie dôvodov, prečo k zníženiu príjmu na strane matky došlo. Preukázaný príjem matky skutočne nedovoľuje objektívne plniť určené výživné a neprihliadnutie na zmenu pomerov na strane matky bez riadneho odôvodnenia považuje odvolací súd za neudržateľné. Už stanovená výška výživného na obe deti s prihliadnutím na doposiaľ zistené schopnosti a možnosti oboch rodičov sa javia byť ako neprimerané. Odvolací súd považuje rozhodnutie prvostupňového súdu za vydané bez náležitého posúdenia skutkového stavu veci, kedy súd nemal dostatok podkladov preto, aby mohol rozhodnúť, či na strane matky maloletého došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživovacej povinnosti na jej maloleté dieťa a či tieto prípadne matka nezavinila sama z takých dôvodov, pre ktoré súd na tieto jej nepriaznivé nové pomery neprihliada. Toto však nevyplýva ani z obsahu spisu a v tomto smere aj absentuje riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok prvostupňového súdu, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, ku ktorému došlo pre nedostatočné zistenie skutkového stavu, ako aj pre nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď odvolací súd nemá na základe neexistujúcich dôvodov možnosť preskúmať úvahu prvostupňového súdu, na základe ktorej dospel k záveru, že je potrebné neprihliadať na zhoršené majetkové pomery matky, čím je daný dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.

Prvostupňový súd teda musí v novom konaní odstrániť vytýkané nedostatky, to znamená riadne zistiť skutkový stav, majetkové pomery matky maloletého, tieto riadne vyhodnotiť a až na základe toho aplikovať existujúcu právnu úpravu.

Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním senátu pomerom hlasov. 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.